Anul XIV. Decemvrie 1924. **Nr. 12.**

REVISTA TEOLOGICĂ

ORGAN PENTRU ȘTIINȚA ȘI VIAȚA BISERICEASCĂ.

— APARE LUNAR —

SUB PATRONAGIUL

I. P. S. SALE ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT **NICOLAE.**

CUPRINSUL:

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA: SIBIIU, STR. MITROPOLIEI Nr. 32.

SIBIIU. — 1924.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.

„REVISTA TEOLOGICĂ"

:: :: Apare lunar :: ::
Abonamentul pe un an: 80 Lei.

REDACTOR: PROF. NICOLAE COLAN.

Colaboratorii „Revistei Teologice":

Arhim. I. Scriban, (Bucureşti); *Dr. I. Mihălcescu,* prof. la facultatea teologică (Bucureşti); *Dim. I. Cornilescu,* (Bucureşti); *Greg. Pletosu,* protopresb. (Bistriţa); *Dr. G. Popovici,* protopresb. (Lugoj); *Dr. I. Stroia,* ases. cons. (Sibiiu); *I. Teculescu,* episcop mil. (Alba-Iulia); *V. Gan,* prot. (Offenbaia); *Dr. I. Lupaş,* profesor universitar (Cluj); Preot *Gr. Cristescu,* paroh (Craiova); *Al. Muntean,* protopresbiter (Tileagd); *Dr. Gh. Proca,* asesor consistorial (Sibiiu); *Dr. Gh. Ciuhandu,* asesor consistorial (Arad); *Lucian Triteanu,* episcop al Romanului. *Dr. A. Crăciunescu,* profesor seminarial (Sibiiu); *Dr. S. Dragomir,* profesor universitar (Cluj); *I. Beleuţă,* prof. sem. (Sibiiu); *Dr. D. Borcea,* protopop (Sălişte); *Petru E. Papp,* protopop (Beiuş); *Dr. Vasile Lazarescu,* profesor sem. (Sibiiu); *A. Popoviciu,* prof. (Sibiiu); *Tr. Scorobeţiu,* asesor consistorial (Sibiiu); Preot. *P. Moruşca,* dir. stat. (Sibiiu); *Iosif Trifa,* preot (Sibiiu); *Gh. Maior,* profesor de relig. (Sibiiu); Diacon *Dr. Gheorghe Comşa* (Bucureşti); *Aurel Papp,* preot (Socodor); *I. Popa,* preot (Sălişte); *E. Cioran,* preot (Răşinari) ş. a.

P. C. preoţi sunt rugaţi să însemneze pe cotorul mandatului, pe lângă comună şi protopopiatul căruia aparţin.

Anul XIV. Decemvrie 1924. Nr. 12.

REVISTA TEOLOGICĂ

= organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. =

Abonamentul: Pe un an 80 Lei. Pe o jumătate de an 40 Lei. Un număr 8 Lei.

„Iată stau la uşe şi bat"...

S'a născut într'un staul modest din cetatea Vifleemului Iudeei, ca să fie, din clipa 'n care a văzut cu ochii cei trupeşti pământul, un apostol al smereniei mărețe. Craii dela Răsărit au cuprins rostul tainei celei necuprinse şi s'au închinat Impăratului lumii.

A trăit împrăştiind cu neasemănată dărnicie — bunătatea. Celor bolnavi le-a fost doftor; celor însărcinaţi, mângăitor. Tuturor celor ce au crezut şi i-au urmat, Mântuitor.

A venit s'aprindă un foc în sufletul umanităţii — focul dragostei. In chipul acestei virtuţi s'a pogorît între oameni: «că Dumnezeu dragoste este». «Intre ai săi a venit şi ai săi pe dânsul nu l-au cunoscut».

Jidovii l-au răstignit ca pe-un surpător de lege — pe El, care singur a fost plinitor al legii lui Dumnezeu. Şi lumea-l răstigneşte zi de zi. Pe-o cruce mare, monstruos de mare, cu braţele 'ntinse dela pământ la cer. şi dela o margine a lumii, la alta.

*

Tatăl cel din ceriuri însă l-a nălțat, l-a înviat, l-a preamărit. Dar Hristos care-a venit în lume să slujiască, pildă vie să se facă oamenilor arătându-le drumul către cer — slujește și astăzi. Dragostea lui fără margini îmbrățișează lumea până la sfârșitul veacurilor.

Hristos pribegește 'n lume și astăzi, bătând la ușa sufletească a fiecărui om și cerând să i se deschidă: In chip de om năcăjit, în chip de moșneag neputincios, în chip de văduvă îndoliată, în chip de orfan făr' adăpost...

Creștini cucernici, cu ostenelile binecuvântate de Dumnezeu, creștini cari aveți un cămin cald la care să vă adăpostiți în noaptea sfântă de Crăciun, cari aveți și haine calde să vă apărați trupul vostru împotriva viscolului iernii și al gerului cu dinți sălbatici; cari vă așezați la masă 'mbelșugată și vă bucurați de — bucuria voastră, creștini care serbați Crăciunul în ospețe și petreceri, gânditu-v-ați și la moșneagul ce-și împrumută puterea dela cârje, la văduva fără de sprijin și la orfanul fără adăpost? Gânditu-v-ați la tot convoiul «însărcinaților» cari așteaptă ajutorul vostru? Bucuria voastră nu va fi deplină decât atunci, când ea se va revărsa și asupra acestora.

*

«Iată stau la ușe și bat; de va auzi cineva glasul meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu mine. Celuice biruiește voi da lui să șază cu mine pe scaunul meu, precum și eu am biruit și am șezut cu Tatăl meu pe scaunul Lui». (Apoc. 3, 20, 21).

Bătând la ușa sufletului omenesc — așa-l văd pe Mântuitorul în seara sfântă de Crăciun: în chip de om năcăjit, în chip de moșneag neputincios, în chip de văduvă îndoliată, în chip de orfan făr' adăpost...

N. Colan.

A răsărit în zările vieţii un ideal!...

Culmile se 'ncing de văpăi. Văsduhul se 'nfioară de buciumul sfânt — în văi se revarsă lumini — răsare soarele! Biruesc zorile. Se trezeşte viaţa şi firea îşi înfrăgezeşte ochii cu rouă. Cugetul strivit de neguri grele — înăbuşit de pâcle, tresare uimit, răsuflă domol, priveşte în jur aiurit, şi mânecă vioiu pe drumuri nouă!

Svâcneşte inima plină de tinereţe, o îneacă nădejdea — avântul creşte ca valul căci prisoseşte credinţa. In vâlvori nedomolite, sporeşte iubirea — aleargă pe pajişti — se 'ngemânează cu vântul, cu unda, cu floarea, cu sufletul viu al lumii — sboară pe creste, sub nori — peste lanuri şi cântă: «a răsărit în zările vieţii un ideal!»... Slăvită fi deapururi primăvara preacurată a inimii mele!...

* *
*

Dorm ocrotiţi de stele la sânul pământului bun, lângă turma cuminte de oi, ciobanii smeriţi.

Pribegi pe imaşuri de margeni, ei mână cu drag spre isvoare turme 'nsetate!

O! câtu-s de largi şi de spornice păşunile lumii! Dar când păstorii se lasă de turme — ce folos mai au ele din tot belşugul de hrană — cu care le îmbie islazul!... Păstori înţelepţi, păstori de turme flămânde şi topite de sete, poposiţi lângă ape — cu turmele voastre supuse şi răcoriţi-le jarul cu unda lor proaspătă şi vie. Iată aci, lângă voi, e o peşteră uitată de mult de păstori. In ea a sbucnit azi din vecinicie un isvor de viaţă — un duh de putere — un sâmbure de lumină nemuritoare! Deşteptaţi-vă şi mergeţi de zor să vă potoliţi setea — ridicaţi toiagul şi chemaţi şi turmele voastre cu voi! Pâlcuri de îngeri îi fac târnosirea în slăvi cu potop de lumină. — Nădejdea lumii s'a născut azi într'o iesle săracă!

Slăvită simplificare a idealului omenirii! Purces-au magii pe drumuri bătute de vânturi şi troenite de dune

fugare, spre iesle! Se smereşte gândul scormonitor de adâncuri şi cugetul e povăţuit să-şi uite trufia nebună! Iată-i cum îşi sfărâmă în cioburi, isbite de steiuri, uneltele slabe de sfredelire 'n văzduhuri.

Pe rug uriaş se prefac în cenuşe frământată de volburi, colbuitele lor cataloage astrologice!.

Desmeticiţi din mrejile închipuirilor somnuroase, îşi adună sufletul şi pornesc la cale în depărtări neştiute — spre ţărmuri ascunse 'n mistere, purtaţi de vraja stelii celei noui! O caravană înfrigurată, chemată, momită spre ideal! De trei ori măriţi pelerini ai minunii!... Hagii nepregetaţi ai credinţii — care nu 'ntreabă, nu pregetă şi nu zăbovesc în îndoeli sterpe!

După pilda voastră de atunci, pe drumul nădejdilor voastre, merge veac după veac gândul dezarmat de mister al lumii, să îngenunchie în ieslea revelatoare şi ospitalieră de suflete pribege, ademenite de strălucirile stelelor! Păstorii cei simpli văd îngeri în tării şi le urmează fără murmur îndemnul.

Pe magii — cu minţi cufundate în nedescifrate probleme — îi inspiră o stea şi-o ascultă. Iată prin ce va putea şi cugetul omenirii de azi să verifice dumnezeirea lui Hristos: *Lumină* şi *vedenii de îngeri!* O lume spirituală vesteşte pământului că pe scoarţa lui bătrână şi rănită de grele păcate a înflorit o putere prin care de acum şi viaţa omenirii se va apropia de obârşie din ce în ce mai mult şi se va *spiritualiza* din ce în ce mai grabnic. Şi raţiunea poate călăuzi spre Hristos cum i-a călăuzit steaua pe magi. Dar întotdeauna numai glasul tainic al îngerilor va da certitudini păstorilor şi-i va purta spre Isus!

Căci lumina e graiu răspicat pentru ochi — dar glasul cerului nu-l desluseşte decât sufletul bun şi smerit al omului simplu!

Ce arătare minunată este aceasta pentru păstorii de azi! Ferice de acei dintre ei care pot prinde în inima lor ecoul cântării 'ngereşti — cântarea de slavă, de pace şi de bunăvoire 'ntre oameni. In jurul lui Hristos, lângă

leagănul lui din iesle se vor întâlni de apururi ca pentru o confruntare şi raţiunea şi inima omenirii. Acì e centrul de înfrăţire, de împăcare şi de solidarizare a aspiraţiilor atât de contradictorii în aparenţă — dar atât de unitare în substanţa lor intimă, ale sufletului omenesc. Ascultaţi fraţi ai mei în taină, ţineţi-vă răsuflarea să nu turburaţi tăcerea — liturgia păcii a început! Ascultaţi-o cu înfiorarea cu care au ascultat-o păstorii de pe plaiurile clasice ale Betleemului în noaptea cea sfântă, în biserica firii!... Păstori ai ţării mele faceţi şi voi lui Hristos azi darul păstorilor străbuni din laturile Betleemului!

Ei şi-au adus prinosul lor naiv şi duios atunci: pârga neprihănită a oilor! Un dar de închinare aşternut sfios la picioarele unui prunc!

El vă aşteaptă azi să îngenunchiaţi la picioarele Lui cu pârga ostenelilor voastre duhovniceşti — cu darul sufletelor renăscute prin apostolatul vostru entuziast.

Isbândit-au silinţele voastre să îmănunchieze acest dar de vrednicie de ziua Domnului?

Aţi cules voi rod bogat de suflete ca să-l închinaţi Celui ce v'a rodit şi v'a împodobit viaţa cu har?

Haideţi, fraţii mei, pe drumul luminat de steaua Evangheliei, cu tot poporul pe urmele voastre conducătoare, ca să isbăvim lumea din amurgurile de sânge în care, din nepăsarea noastră, a înecat-o până acum imperialismul omorâtor al păcatului!...

Să umblăm *noi* după luminile Evangheliei, ca să meargă lumea după luminile noastre!

Dea Domnul ca în anul acesta, Crăciunul să fie ziua binecuvântată a renaşterii la viaţă misionară, a păstorilor ortodocşi!...

Căci mai ales *pentru noi* a răsărit în zările vieţii un «ideal» — *răsăritul cel de sus.* Amin!

Pr. Dr. Gr. Cristescu.

Giovanni Papini: Histoire Du Christ.

STAULUL.

Isus s'a născut într'un staul.

Staulul nu este galeria atrăgătoare și grațioasă pe care pictorii creștini, rușinoși de lăcașul murdar și sărăcăcios în care s'a născut Dumnezeul lor, o ridicară fiului lui David; nu este ieslea de ipsos ce și-o închipue astăzi fantazia negustorilor de statuete, ieslea curată, frumos rânduită, cu asinul și boul plini de evlavie, îngerii desfășurând pe acoperiș banderolele lor, și cele două grupuri de regi în mantale și de ciobani îngenunchiați simetric. Ieslea așă, poate fi visul novicilor, luxul preoților, jucăria copiilor, vaticinato ostello al lui Manzoni, dar ea nu este staulul în care s'a născut Isus.

Staulul e casa, închisoarea animalelor cari muncesc pentru om. Vechiul și sărmanul staul al țării lui Isus n'are nici stâlpi, nici capiteluri, el nu are nimic din luxul grajdurilor noastre, el nu este plăcuta colibă din ajunul Crăciunului. El n'are decât patru pereți, o podeală murdară, un acoperiș de bârne și olane, este întunecos, plin de un miros greu de vită și nimic nu e curat în el decât ieslea în care stăpânul pune hrana vitelor.

Ierburile livezilor — pline de viață în zorii zilei, legănate de vânt, luminate de soare, înrourate — fură tăiate, ierburile acelea înalte și subțiri, căzură sub coasă, împreună cu florile deschise, albe, albastre, galbene, roșii. Totul se veșteji, se uscă, luă coloarea palidă a fânului; și boii o scoaseră ca așternut această rămășiță moartă a primăverii.

Și iată că ierburile și florile, uscate dar pline de un miros plăcut, sunt acum în iesle, pentru hrana animalelor sclave, cari, a lene, o apucă cu buzele lor negre și groase, transformând astfel în îngrășeminte câmpul înflorit.

Așă este într'adevăr Staulul în care Isus a venit în lume. Locul cel mai murdar fu primul locaș al singurei ființe curate, născută din femee. Fiul omului care trebuià să fie sfâșiat de animale purtând chipul oamenilor, avù drept leagăn ieslea în care animalele sdrobesc în dinții lor minunatele flori primăvăratice.

Şi aceasta nu fu o întâmplare: pământul nu este oare un imens staul din care omul mănâncă şi se hrăneşte? Lucrurile cele mai frumoase, cele mai divine, nu sunt ele oare prefăcute în gunoiu, de o infernală alchimie? Morman de murdărie in care se culcă apoi: căci aceasta înseamnă «a petrece viaţa».

Intr'o asemenea lume, bojdeucă nestabilă ale cărei împodobiri nu pot ascunde murdăria, vine Isus, într'o noapte, născut fiind din fecioară fără sarcină, înzestrată numai cu nevinovăţie.

Trad. de *D. D. Achimescu.*

Cui, Cum şi Ce trebue să predice preotul ortodox.

(Urmare).

De câtăva vreme se pare sub figura discretă a unei reacţiuni, misionarismul ortodox se afirmă îmbrăcat în odăjdiile unei literaturi de inspiraţie mistică.

Prestigii câştigate prin dese asedieri ale Parnasului — şi de atâtea ori prin laşe capitulaţii de conştiinţă, au fost puse uneori în slujba încreştinării poporului nostru. Am impresia însă că lumea se închină mai mult prestigiului literar decât adevărului creştin. Acest fenomen s'a mai produs cândva în istoria creştinismului şi Pavel îmi amintesc, l-a înfierat cu indignare. Pentrucă în totdeauna disproporţiile monstre de atâtea ori, pe care imaginaţia populară — datorită ignoranţei şi distanţei — şi admiraţia datorită svonului necontrolat despre un om sau un lucru, sunt primejdioase câtă vreme nu intervine corectivul adevărului.

Literatura poate fi făcută misionară a crucii şi patrologia ne impune această afirmare, dar numai în măsura în care ea nu superficializează doctrima evanghelică şi conştiinţa omenească prin creearea acelui *diletantism creştin*, care nu e altceva decât o splendidă, inspiratoare şi rentabilă campanie sportivă — care ajunge negreşit la absurd, la ridicul şi la steril.

Alţii săvârşesc urâcioasa mistificare de a rosti o predică frământată din gândul, simţirea şi experienţa

altuia. Rezultatul e că predica nu prea are alt rezultat decât acel de a amăgi lumea care îi ascultă şi desigur în primul rând pe ei înşişi.

Alţii îşi scriu predica şi o debitează fără modificări în fiecare an. E predica «clişeu» şi predicatorul «gramofon» desigur cu mai puţine şanse de a fi ascultat decât unul adevărat.

La aceasta se adaugă — *predica telefonică* — ultima creaţie a creştinismului american şi de care au scris toate ziarele şi toate revistele noastre bisericeşti.

Era fatal ca dela predica patefonică fără auditori să ajungem la predica telefonică şi care poate fi ascultată din bucătărie, bodegă, automobil etc., ceeace poate dovedi inutilitatea bisericii ea putând fi înlocuită cu un singur birou telefonic la care de acum înainte telefonistul va trebui să fie neapărat licenţiat sau doctor în teologie.

Primitivismul nostru tehnic, cere deocamdată o amânare pentru imitaţie. Altfel s'ar fi cerut cu insistenţă şi la noi introducerea predicii telefonice; telefonişti, s'ar fi găsit sumedenie.

La câte adaptări injurioase a constrâns omul modern creştinismul simplu şi smerit al Evangheliei, numai ca să-şi poată menaja fiinţa lui enervată şi stropşită de păcat! Eu cred că sunt invenţiuni inspirate de diavolul sau în orice caz monopolizate de el.

Altfel nu putem găsi explicaţie pentru atâtea destituiri pe care le suferă creştinismul în aplauzele aderenţilor săi.

Predica, deci cere dese popasuri de contemplaţie lângă crucea Domnului şi mai ales o viguroasă personalitate creştină. Ea cere o conştiinţă cu o *acustică* specială pentru chemarea lui Hristos şi cu o *optică* specială pentru privirea şi înţelegerea lumii.

Numai cu o prea fidelă memorie mecanică. nu poţi fi oricât de meşter totuşi în stilizarea unei predici şi un ***trezitor şi educator de conştiinţe.*** Vei izbiti să faci

oarecare sensaţie la început, dar unde de viaţă nouă în jurul tău nu vei stârni nici când. O personalitate creştină profund şi vibrant prinsă de duhul Evangheliei, iată condiţia esenţială şi unică a unei *predici* care-şi merită numele.

N'am zis o personalitate teologică care, fără îndoială, poate fi de mare folos în viaţa bisericii noastre, de oarece o personalitate teologică nu e tot una cu o personalitate creştină şi fără aceasta din urmă amvonul poate fi *eloquent*, dar obştea rămâne surdă şi mută fără leac.

Un predicator cu o matură experienţă creştină va predica întotdeauna la persoana I cum predică Sf. Ap. Pavel, care îşi punea fără excepţie auditoriul în curent cu experienţele vieţii lui sufleteşti, cu luptele, cu greutăţile, cu isbânzile — şi cu harurile ei — cu ajutorul Aceluia de care nu-l putea despărţi nimic din lume: «*cine mă va despărţi de dragostea lui Isus*». Predicatorul trebue să-şi desvolte între celelalte daruri şi puteri sufleteşti ale lui şi puterea de *autoanaliză* şi *introspecţiune* ca să-şi poată controla şi verifica permanent experienţele lui spirituale în lumina Evangheliei...

Viaţa atât de plină care curge cu noi şi ne poartă pe undele ei repezi, e o temă infinită pentru predicatorul care ştie să-i pună înaintea priveliştelor ei schimbătoare icoana eternă a idealului creştin.

Din goana întărâtată a lumii el trebue să desprindă aspectele fundamentale ale vieţii să le spiritualizeze şi să le interiorizeze cu ajutorul Evangheliei, ca să facă din ele motive şi argumente ale sfinţeniei personale.

Pulsul vieţii omeneşti trebue ritmat cu duhul lui Hristos ca să creem aceiace vom numi *coincidenţe spirituale* — fără care lumea va fi până la capătul ei mereu păscută de păcat şi bântuită de schisme iremediabile.

Din cele arătate până aci în cele câteva crâmpeie de gânduri cu privire la predică reiese că cea mai bună

metodă în predica ortodoxă este aceea ca predicatorul să fie o puternică, sinceră și devotată personalitate creștină ortodoxă. Sf. Pavel a fost o viguroasă personalitate creștină. Predica lui a convins și a încreștinat. — Elementele fundamentale ale predicii lui sunt: *Hristos cel mort și înviat, experiența lui personală* și *păcătoșenia omului. Hristos trăia în el și vorbia în conștiința lui.* Și el vorbia din acest prisos de viață personală, intimă și superioară. *Sf. Ioan Gură de Aur* ne prezintă acelaș tip. Graiul este o creație a gândului în ce privește fondul și o frumusețe a avântului și a simțirii în ce privește forma.

El e întotdeauna acolo unde se naște un gând și tremură o simțire gata să-le învestmânteze în mantia vieții, să le personalizeze și să le dea drumul spre mințile și conștiințele celorlalți oameni.

Noi azi pare că găsim mai repede vorba uneori întraripată, dar fără miez. Când vrem să părem ceiace nu suntem în realitate — adică metodici, științifici, gravi — înghesuim la *citate* și autorități care nu sunt întotdeauna vrednice de ținut în seamă, mai ales în chestiuni cu care — în calitatea lor de străini, nu pot avea nici un fel de afinitate sufletească.

Așa se explică de multeori cum la 100 de pagini tipărite găsești 75 citate și în anume predici, un cercetător atent va găsi acelaș sistem de compilație care e atât de nenorocit pentru creațiunile literare cu oarecare pretenție și mai ales pentru personalitatea predicatorului.

Predica misionară e graiul conștiinții fecundate de Evanghelie și luminate de prezența permanentă a lui Hristos. De aceia preotul trebue să citească și să aprofundeze zilnic textul Sfintei Scripturi — ca să-și poată strânge prisosuri de cugetare și de simțire religioasă pe care să le poată revărsa entuziast și convingător în predică.

L-aș compara cu un scufundător pescuitor de mărgăritare, care în tot timpul se coboară în adâncul tai-

nelor Sf. Scripturi pentruca să scoată mărgăritarul vecinic de care are nevoie sufletul omenesc.

Ca să poţi avea spice şi snopi trebue să ai mai întâi câteva boabe pe care să le semeni. — Şi ca să ai pâine ca să te hrăneşti şi pe tine şi pe alţii trebue să semeni, să seceri, să treeri, să macini grâul şi să frământi mereu pâinea.

Rutina în viaţa religioasă — e ceiace e ruina rugina, sfoiagul şi cocleala — care sunt semnul uitării al paraginii şi al putreziciunii.

Am văzut biblii în case de preoţi acoperite de praf. Eram obicinuit să le văd astfel numai la anticari.

Ce dovadă tristă de indiferentism pastoral! Anticarii aceştia care negociază numai cuvântul şi harul lui Dumnezeu ar trebui înlăturaţi cât mai grabnic pentruca să putem scutura praful de pe biblii şi de pe conştiinţele omeneşti unde s'a aşezat tocmai din pricina vinovatelor lor uitări.

Predică misionară este şi predica exemplului — predica vieţii predicatorului. Gravele inconsequenţe în care trăesc atâţia predicatori — lipsesc de autoritate predica oricât de măestrit ar fi ea alcătuită din punct de vedere logic şi retoric. Numai cuvântul sprijinit pe realitatea vieţii tale e influent şi convingător. — Celelalte sunt pleavă spulberată de vânt.

Când predici pe Hristos care e viaţă nu teorie — poţi să trăeşti altă viaţă decât aceia pe care o cere El? — Şi ce valoare poate avea *teoria vieţii creştine* — fără *realitatea ei experimentală* — decât valoarea oricărei alte ideologii care nu obligă conştiinţa noastră şi atitudinile ei etice şi pentru care deci nu e nevoie nici de hirotonie nici de biserică şi nici de atâtea alte instituţiuni complexe de propagandă şi lucrare.

Ce să predicăm? Iată o întrebare la care mulţi sunt datori să aibă un răspuns urgent.

Răspunsul însă e dat de mult de Sfântul Apostol Pavel:

«*Eu predic pe Isus cel răstignit*». In orice chestiune își spune cuvântul său preotul creştin ortodox trebue să pornească dela această ***premiză slăvită: Hristos cel răstignit pentru noi.*** De oarece din acest fenomen moral al lumii, se leagă toate răspunderile, toate smintelile şi toate înălţările omenirii.

Crucea e criteriul vieţii spirituale. Sângele lui Hristos ne ajută asemeni unui reactiv chimic să ne citim numele nostru adevărat, care este: *copil al lui Dumnezeu* — el curăţă ceiace veacul şi păcatele lui au suprapus pe acest titlu de cinste al neamului omenesc ca şi cum n'ar fi fost nimic. Căci «sângele crucii spală fărădelegile oamenilor».

Hristos trebuie predicat cu entusiasmul cu care l-au predicat apostolii in ziua cincizecimii. Ziua coborârii Sf. Duh pentru preot e ziua hirotoniei sale — când Sfântul Duh se coboară prin invocare şi binecuvântare arhierească asupra celui îngenunchiat în faţa sfântului prestol.

Prin ce se verifică însă, puterea Sfântului Duh în preot — dacă el refuză inspiraţiile lui de foc şi nu dă dovadă de eroism apostolic ca cei 12.

Duhul dintr'un asemenea preot inconştient de rostul chemării şi de puterea coborâtă în el, *este trist* şi grele răspunderi apasă pe umerii celui ce se lasă în voia soartei, invadat de duhul de prăpăd al veacului.

Predicatorul creştin trebuie să facă prin predica lui operă de desinfecţie şi aerisire morală în mijlocul lumii. El însă nu-şi poate trage această putere decât din fiinţa lui Hristos — pe care trebuie să şi-o asimileze prin sf. Euharistie, prin rugăciune şi meditaţie.

(Urmează). **Pr. Dr. Gr. Cristescu.**

Bacşişul

— Cea mai veche ştire documentară despre el. —

Bacşişul mi-l imaginez azi ca o figură de suveran strălucit, cu tărie incomparabilă şi cu faimă nemărginită. Dar cu toată puterea lui uşiaşă, el pare foarte simpatic. E fascinant în popularitatea sa. Pentru aceea toţi îl iubesc. Toţi doresc să-l vadă. Toţi voiesc să-l ţină pe pălmile lor.

In faţa lumiroasă a bacşişului se deschid uşi ministeriale, se desfac porţi zăvorite îşi închide ochii şi adoarme conştiinţa.

La zimbetul său dulce se inclină cumpăna judecătorului, se încurcă planul splendid al strategului, se lărgeşte compasul gingaş al inginerului.

In mirajul farmecului său slabul devine tare, ignorantul mai înţelept decât un filosof, păcatul mai alb decât virtutea.

Bacşişul este o epidemie morală a zilelor noastre. Ea crassează în preajma fotoliilor catifelate de prin strălucite palate dela oraşe, ca şi în preajma laviţelor oficiale de prin umile căsuţe dela sate. Bacşişul este un arbore gigantic, care-şi aruncă ramurile increngurate din graniţă în graniţă, de unde începe, până unde se stinge graiul unui neam. Şi 'n umbra sa miazmatică se ofilesc florile virgine ale virtuţilor. Iar de poamele sale otrăvitoare ne pier multe caractere.

Acest contagiu prădalnic ne-a clătinat proverbiala încredere a masselor ardelene în «haina domnească» chiar. Tot el înalţă azi zăgaz impenetrabil în calea regenerării morale a neamului.

In rândurile următoare voi înfăţişa sămânţa seculară din care a odrăslit giganticul arbore otrăvitor de azi, voi prezenta cea mai veche ştire istorică documentară despre această distrugătoare plagă socială şi naţională.

In actul său aprins pentru propaganda prozelitistică, sfântul Scaun Apostolic din Roma în veacul al XVII-lea şi-a intensificat obişnuita vânătoare sufletească în Principatele române, căci pe harta religioasă a sfântului Părinte ele figurau ca ţărişoare «in partibus infidelium», cari pot fi convertite la catolicism. Pentru înfăptuirea acestei ţinte pururea vii, Sanctitatea

Sa a izbutit să vâre călugări fanatici prin mulţimea «necredincioşilor» munteni şi moldoveni şi să-şi reînfiinţeze vechea episcopie catolică de Argeş în Muntenia şi pe cea de Bacău în Moldova. Iar pentru potenţarea recoltei prozelitice «Locţiitorul pământesc al Mântuitorului» mai esmitea din când în când în principate câte un meşter «vizitator apostolic», ortăcit de câte o cohortă de sateliţi, ca să coopereze cu factorii catolici locali la ruinarea bisericei «schismatice», făcându-se astfel pentru neamul românesc «cari, ori molii, ori rugină» distrugătoare.

Un astfel de sol papist a cutreierat pământul Principatelor române în anul 1646, în timpul domniei paşnicului Matei Basarab (1632—1654) în Muntenia şi a trufaşului Vasile Lupu (1634—1653) în Moldova. Acel «misionar apostolic» era italianul Bandini, episcop de Marcianopolis, de lângă Varna de azi, din vecina Bulgarie. Dela el ne-a rămas itinerarul său cu importante note descriptive, care «cuprinde o imensitate de material de cea mai preţioasă calitate», pentru istoria Românilor.

Din acest itinerar al lui Bandini ştim că el a străbătut peninsula Balcanică şi că a sosit în portul Giurgiului însoţit de o ceată de călugări misionari. Acolo aflând că domnitorii români nu sunt bucuroşi de oaspeţi catolici, de prelaţi misionari streini, cari «aţâţă mulţimea, ridică tulburări şi mişcă poporul», se puse pe gânduri. Şi la îndemnurile prudenţei se temea să mărturisească vameşului din Giurgiu calitatea şi rostul călătoriei sale, ca să nu-l opriască acolo, în baza oare căror îndrumări de sus. Şi în conştiinţa lui se încăierară la luptă inverşunată tendinţa etică de-a mărturisi cu francheţă adevărul în ori ce timp şi ori ce loc, cu inferiorul principiu utilitarist al «sfântului» Ignaţiu de Loyola: «Scopul sfinţeşte mijloacele». Şi în lupta încordată a principiilor din sufletul episcopului misionar birui oportunismul inferior: să minţeşti şi să vicleneşti, numai să scapi din belea!

Invins de ispita celui rău «vizitatorul apostolic» îi comunică slujbaşului din vama Giurgiului că el şi cu tovarăşii săi de drum sunt neguţători şi că voiesc să transporte marfă turcească în Târgovişte. Vameşul ceru atunci informaţii. Il întrebă pe Bandini, cine este stăpânul acestei marfe turceşti?

Episcopul se zăpăci şi nu ştia ce să-i răspundă. Prin urmare tăcea. Il ispiti apoi asupra calităţii şi cantităţii marfei sale. Dar episcopul nici acum nu voia să-l servească cu lămuriri. Vameşul voi să-i controleze bagajul. Episcopul se opuse căci în locul marfei turceşti ar fi aflat cruciuliţe şi bileţele de indulgenţe şi multe ornate catolice şi alte mijloace de propagandă subversivă.

Vameşul indignat pentru acest procedeu îndărătnic, opri în Giurgiu pe neguţătorul ciudat şi-i confişcă marfa suspectă. Luă apoi măsuri să se svârle înapoi, peste Dunăre, pe ţărmul Bulgariei.

In sufletul falşului neguţător se îngrămădi îndată spaima. In imaginaţia sa aprinsă îşi zărea spulberarea visurilor sale trandafirìi. Armele de luptă vândute ca maculatură iar bogatul seceriş, răscopt, părăsit...

Şi în zbuciumul sufletului său dornic de pradă sufletească, ispita celui rău îi improviză o nouă ideie salvatoare: Să încerc mântuirea prin puterea banului. Se apropie deci cu smerenie fariseică de vameşul îngândurat, privi în jur ca un criminal care se fereşte de ochiul lumei şi el, episcopul misionar, trimis să povăţuiască pe «necredincioşi» la «calea», pe care prin «adevăr» ajungi la «viaţă» fericită apucă acum pe «calea» strâmbă, pe care prin «minciună şi viclenie» putea să-şi afle mântuirea din încurcătura ruşinoasă. Işi alunecă dreapta, cu care binecuvânta poporul în numele lui Hristos, în buzunarul mantalei sale groase, de iarnă, *şi scoţând 10 lei*, îi întinse vameşului nedumerit, zicându-i: «Inchide ochii şi fă-mă scăpat»...

Vameşul şovăi câteva clipe. Dar robit de farmecul banului, pe care îl ţinea în mână falsul neguţător, îşi roti îndată privirea cercetătoare în dreapta şi în stânga să desluşască dacă-i observă cineva, apoi înşfăcă «bacşişul» şi-l ascunse repede, zicând:

— Poţi pleca! Ridică-ţi bagajul!

Şi falsul negustor, episcopul catolic, misionarul apostolic, mântuit prin minciună şi mituire — arme ale necuratului, trecu în Principatele române, să vâneze «necredincioşi» pentru «îm-

părăţia lui Dumnezeu», prin dreptate şi adevăr — arme ale lui Hristos.

Aceasta este *«întâia noţiune precisă a bacşişului la noi»*, observă dl N. Iorga.[1]

A. N. Târnavă.

MIŞCAREA LITERARA.

Tatăl nostru. Zece meditaţii de *Sebastian vor Oer*, benedictin din Congregaţiunea Beuron. Ediţia a cincea şi a şasea. (9—12 mii) Freiburg in Breisgau 1923, pag. 258. Leg. Mărci de aur 3·—.[2]

Domnul şi Invăţătorul nostru Isus Hristos cunoaşte singur drumul către Tatăl ceresc. El ne-a lăsat moştenire scumpă şi ne-a învăţat rugăciunea «Tatăl nostru». De aici măreţia acestei rugăciuni, nemăsurata ei însemnătate şi nesfârşita ei putere de înălţare şi ajutor, în orice stare şi în oricare clipă a vieţii. «Tatăl nostru» este rugăciunea cea mai deplină şi cuprinzătoare, cea mai nimerită pentru orice stare, orice vârstă, pentru bărbaţi, ca şi pentru femei şi copii.

Mânecând din aceste consideraţii autorul dă adânc simţite meditaţii în jurul fiecărei cereri în special, analizând adevărurile netrecătoare ale credinţei religioase şi învăţăturile moralei creştine. Cetirea lor coboară în sufletul creştin curaj şi bucurie pentru a purta cu bărbăţie lupta vieţii şi a răzbi astfel cu triumf, spre limanul mântuirii.

*

Predici pentru ţărani, în schiţe, de *Iosif Weigert*, preot în Mockersdorf. Freiburg în Br. 1914. pag. 150. Leg. Mărci aur 3·60.

In 128 schiţe de predici, lucrate totuşi aproape în întregime, se cuprinde întreagă viaţa ţărănească în lumina credinţei: raportul omului către Dumnezeu şi către creaţiune, chemarea şi lucrarea lui în viaţă, răspunderea pe care o are în popor, viaţa lui familiară şi socială, viaţa lui bisericească şi moralitatea lui creştină. Toate puterile religioase morale, cari viază în mediul încunjurător al ţăranului sunt puse la contribuţie pentru folosul şi sfinţirea vieţii omului dela ţară.

*

---

[1] N. Iorga, «Ist. Rom. prin călători», Buc. 1920, tom. I, p. 243. Vezi şi V. A. Ureche, în «Analele Academiei Române», tom. XVI.

[2] 1 Marcă aur cam 50—55 Lei.

Drumul spre fericire. Scrieri pentru desfăşurarea frumoasă a vieţii de *Dr. Alfons Heilmann.* Cartea primă: ***Ceasuri de linişte.*** Gânduri de Dumineca. Freiburg în Br. 1923, Herder. pag. 238. Leg. M. aur 3·50.

Este o operă de înţelepţire a vieţii şi de cultură a inimii. Cuprinde 60 de meditaţii religioase ale unui om modern în gândire şi în aplicarea principiilor religioase la viaţă, despre Dumnezeu, natură, viaţa omenească, formarea sufletului, raportul între oameni, asupra căsniniei, a lucrului şi a chemărilor în viaţă, formarea caracterului etc. Expunerea fragedă şi plină de căldură este dovada unui adânc cunoscător al psihologiei moderne, care a trăit o viaţă personală şi a pătruns în problemele vieţii sociale.

In cercurile creştineşti cartea a fost apreciată, ca un mijloc sigur de a conduce la mulţumire în viaţă, la pace lăuntrică şi la fericirea adevărată. Vom spicui şi noi din frumoasele meditaţii.

*

Şcoala vieţii sufleteşti pe cărările contemplaţiunii, de *Garcia de Eisneros* O. S. B. Freiburg in Breisgau 1923, Herder & Co. pag. 264. Leg. M. aur 4·—.

Autorul, a cărui carte se desgroapă din nou din trecutul îndepărtat, a fost unul din călugării trimişi la Montserrat în Spania, pe vremea reformaţiunii, pentru a reînvia viaţa religioasă lăuntrică şi a îndruma formele ei de manifestare în afară.

In cartea lui se găsesc preţioase experienţe personale şi folosirea cu succes a operelor misticilor contimporani, pentru a putea fi socotită ca un manual pentru exerciţii de viaţă spirituală.

Temeiul pe care se razimă este moştenirea dela părinţii bisericeşti şi ţinteşte la cunoaşterea omului lăuntric şi la adâncirea credinţei şi a vieţii spirituale. Indrumările lui, pe cât de simple, pe atât de intime şi adânc pioase, sunt deopotrivă folositoare oricărui cetitor, preot ori mirean. Un adevărat prieten şi tovarăş de viaţă lăuntrică, care fereşte de rătăciri şi ajută desfăşurarea vieţii, în unire cu Dumnezeu. *Preot. M.*

*

Activitatea simţurilor în învăţământ, de *George Moian.* Sibiu 1924. Tipografia Arhidiecezană.

Este o lucrare de gândire originală şi hrănită dintr'o vastă experienţă pedagogică. Autorul mi-a fost 6 ani profesor de lucrul manual. Orele, erau prilejuri de studiu psihologic al sufletului copilului şi în acelaş timp de aplicare a deosebitelor metode pedagogice în care era o rară competenţă. Dupăcum

însuşi spune. — lucrarea de care vorbim, este «un studiu fizio psihologic asupra organelor simţurilor ca mijloc de perfecţionare a omului». Toate concluziile de ordin educativ sunt întemeiate pe rezultatele cercetărilor anatomice şi fiziologice şi este cea dintâi încercare serioasă şi isbutită de psihologie experimentală în literatura noastră filozofică.

O recomandăm cu toată căldura, îndeosebi profesorilor de pedagogie şi tuturor educatorilor, ca un preţios izvor de documentare şi orientare în activitatea lor educativă.

Prof **Dr. Cr.**

Treptele formale psihologice aplicate la predică de *Dr. N. Cotlarciuc* «Glasul Bucovinei» Cernăuţi 1924. Pag. 106. Invăţatul prof. de teologie — actualul Mitropolit al Bucovinei — a scos la lumină o carte utilă. Mai ales utilă, căci nicăiri diletantismul şi lipsa de metodă nu e mai la largul ei decât în predică, cu toate că în materie de apostolat nicăiri postulatele metodei nu sunt mai categorice decât în predică. Treptele, formele herbartzilleriene — aplicate cu rezervele cuvenite — stau la baza pedagogiei moderne. Marele public, al satelor noastre îndeosebi, are o psihologie quasi-infantilă. Luminarea lui prin predică trebue să ţină seamă de acest lucru. De aceea am zis că noua lucrare omiletică a fostului profesor dela Cernăuţi este o carte utilă. Lucrată pe temelia unei bibliografii bogate, ea va fi un preţios îndreptar pentru oricine vrea să cunoască drumurile sufletului. Păcat că frumoasele orientări n'au fost pilduite prin câteva predici de model.

C.

CRONICĂ BISERICEASCĂ-CULTURALĂ.

Congresul Asociaţiei „Andrei Şaguna“, a avut loc la Oradea-Mare în zilele de 13 şi 14 Noemvrie a. c. şi este al V congres al preoţimii ortodoxe din Ardeal. El a avut un accentuat caracter misionar întrucât a fost pusă în desbare în deosebi, *problema apostolatului laic* la sate şi la oraşe. — In prima zi la orele 8 s'a slujit Sfânta Liturgie în sobor în catedrala Sf. Episcopii: *Păr. Dr. A Magier* — directorul academiei teologice, a rostit o vibrantă predică, în care a subliniat chemarea apostolică a preotului în aceste zile. După rugăciunea chemării Sf. Duh, preoţimea s'a întrunit în număr de peste 200 în sala de recepţie a prefecturii. *Păr. Dr. Gh. Ciuhandu* preşed. Asociaţiei, în prezenţa, I. P. S. Mitropolit Nicolae şi P. S. Episcop Roman, deschide şedinţa, printr'o cuvântare de încadrare a

ideilor centrale, cari vor determina hotărârile congresului. Scoate în evidenţă cu multă bogăţie de consideraţiuni demonstrative, raporturile dintre ierarhie şi credincioşi, cari trebuesc să devină raporturi de înfrăţire şi colaborare prin trezirea, armonizarea şi îndrumarea tuturor puterilor morale ale Bis. militante pentru realizarea Impărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Evoacă momente de cooperaţie religioasă cu caracter social-caritativ din primele veacuri ale creştinismului şi analizează legăturile dintre constituţiunea bisericească din Ardeal şi apostolatul mirean. Termină salutând pe Inalţii Ierarhi cari au ţinut să participe la congresul preoţimii şi pe fiecare delegat în parte: P. C. Arhim. Scriban reprez. I. P. S. Mitropolit Primat, Doamna Alex. Cautacuzino, Dr. A. Lazăr reprez. «Asociaţiunii», pe păr. Creţu reprez. Asoc. Gener. a clerului, pe dl Dr. Popovici prefectul judeţului, pe dl Bucio primarul oraşului, pe dl Gocan Inspector şcolar şi pe toţi ceilalţi oaspeţi.

I. P. S. Mitropolit Nicolae luând cuvântul mărturiseşte, în accent de un rar avânt, cât de strâns legat sufleteşte este de începutul şi idealurile Asociaţiei clerului şi în care vede un organ de solidaritate preoţească în vederea sublimei chemări apostolice în mijlocul poporului. *Apostolatul mirenesc*, spune I. P. S. Sa, derivă şi ca îndrituire şi ca necesitate din principiul *iubirii deaproapelui.* Prin el se va putea purta lumina lui Hristos şi în acele colţuri ale vieţii, unde preotul nu poate pătrunde. El nici nu slăbeşte apostolatul preoţesc, nici nu restrânge răspunderea legată de acesta.

Lumii de azi frământate şi năpădite de atâtea nenorociri nu-i lipseşte *decât Hristos!* Neamului nostru de asemenea pentru o bună şi temeinică organizaţie — tot Hristos îi trebueşte. In nădejdea că din congres va ieşi o întărire a conştiinţii misionare a clerului, binecuvintează şi urează rodnicie îmbelşugată sfătuirilor care vor avea loc.

P. S. Episcop Roman — mulţumeşte I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru râvna cu care a lucrat la reînvierea Eparhiei Orăzii-Mari şi pentru dragostea cu care l-a aşezat în jeţul Episcopal. — Arată ce înaltă menire o are această episcopie la marginea de vest a ţării.

Dl Prefect Popovici salută congresul în numele guvernului.

Păr. Arhim Scriban vorbeşte în numele I. P. S. Mitropolit Primat.

Dna Alex. Cantacuzino în numele Soc. ort. naţ. a Fem. Române.

Dr. A. Lazar în numele «Asociaţiunii».

Păr. Creţu în numele Asoc. Gen. a clerului.

Dr. Bucico în numele oraşului, şi
Dl Gogan în numele corpului profesoral.

S'au trimis apoi telegrame omagiale *M. S. Regelui Ferdinand I, I. P. S. Mitropolit Primat, dlui I. I. C. Brătianu, preşed. de consiliu, dlui Al. Lepedat* Ministrul Cultelor şi dlui N. Iorga — după care urmează ridicarea primei şedinţe.

* * *

La orele $2^1/_2$ se deschide a doua şedinţă. Se procedează la cetirea raportului general al comitetului. La prezentarea gestiunii financiere *dl A. Lazăr*, dărueşte Asoc. 5000 lei. I. P. S. Mitropolit 5000. P. S. Roman 5000. Dna Cantacuzino 5000. Dl Popovici 5000. Păr. N. Pop (Ormindea) 6000 şi apoi într'o clipă de o rară însufleţire preoţii fac donaţii putându-se rotunzi o sumă de 50,000 lei. — (Lista tuturor donatorilor se va publica în Analele Congresului).

Păr. Dr. N. Stinghe din Braşov, referent îşi citeşte documentata sa lucrare asupra *«Organizării apostolatului laic la oraşe»*.

Iau parte la discuţie *Păr. Arhim. Scriban* şi *Păr. Moruşca*.

Păr. Scriban citează câteva tipuri de apostoli mireni în biserica ortodoxă.

Păr. Moruşca — propune câteva mijloace reale de organizare a apostolatului laic ridicând în acelaş timp şi câteva ţinte spre care el va trebui să năzuească. In primul rând, spune Sf. Sa, la acest apostolat trebuie chemată *femeia* mai ales. In cadrele reuniunilor de femei, cum sunt, de pildă, comitetele filialelor Soc. Ortodoxe — unde, propune, introducerea lecturilor biblice, menite a spori zestrea sufletească a femeilor pentru răspândirea apostolatului în familie, în şcoală şi în viaţa socială. Aceste comitete împărţite în secţii se vor îngriji de buna îndrumare a tineretului: elevi şi eleve, ucenici, servitori, soldaţi etc.

Faptele milei creştineşti trebue să-şi găsească realizarea în înfiinţarea de azile pentru bătrâni — în opera de ajutorare a bolnavilor şi de readucare morală a întemniţaţilor — unde vor trebui întocmite capele şi biblioteci. Teatrul şi cinematograful deasemenea vor putea fi puse la contribuţie pentru educaţia creştinească şi naţională. Iar pentru propagarea acestui apostolat în lumea intelectuală — vor trebui folosite literatura şi presa.

Dna Cantacuzino face apel ca să se organizeze filiale ale Soc. ortodoxe, care să lucreze după acest program, în toate oraşele ardelene.

Păr. Papp (Beiuş) arată rolul învăţătorului în propaganda religioasă.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, indică pentru apostolatul mirean, care e o datorie a oricărui creştin, pe învăţător, pe soţia preotului, pe copii şi studenţi — apoi comitetele parohiale şi epitropeşti şi pe profesorii de alte specialităţi cari nu vor putea fi suspectaţi de profesionalism religios.

* * *

Seara toţi membrii congresului au luat parte la un ceaiu dat de P. S. Episcop Roman la palatul său şi pe care P. S. Sa l-a prefăcut într'o intimă părintească şi comunicativă manifestare de simpatie şi înfrăţire preoţească, — clipele petrecute în murmurul rostului sfătos şi cuminte al P. S. Roman, nu vor puteà fi uşor şterse din inimile preoţimii.

* * *

In dimineaţa zilei a II-a păr. *Ştefan Meteş*, într'un magistral expozeu documentează situaţia de drept a confesiunilor minoritare şi mijloacele prin care s'ar puteà statornici situaţia materială a bisericii ortodoxe. Işi termină referatul cu următoarea moţiune împotriva concordatului, care este votată unanim şi cu multă însufleţire de congres:

Moţiune:

1. Incheierea concordatului cu Vaticanul să se abandoneze cu desăvârşire.

2. Să se dizolve „Statul Catolic" a cărui situaţie, compunere şi funcţionare e ilegală şi să se pedepsească membrii lui care au nesocotit, sau conştient s'au substras de sub legile statului român.

3. Regele României să păstreze toate drepturile avute de regele Ungariei asupra bisericii latine: ca patron suprem, numirea de episcopi şi dreptul de dispunere supremă asupra tuturor averilor bisericeşti şi mănăstireşti.

4. Exproprierea completă a tuturor moşiilor bisericii latine, fără nici o plată în bani la cele dăruite de regii Ungariei sau principii Ardealului, iar în cele dăruite de particulari dacă aceasta se poate dovedi, să se achite preţul lor conform legei agrare.

5. Statul să sprijinească materialiceşte biserica latină numai în proporţie cu numărul credincioşilor ţinându-se seamă aici şi

de averile imense de care dispune această biserică. Procedura aceasta să se aplice față de toate confesiunile recunoscute în stat fără nici o considerație.

6. Să se schimbe legea trecerii credincioșilor dela o confesiune la alta în sensul că dacă trec la o altă confesiune jumătate plus 1 din credincioșii unei biserici, cu ei împreună trece și clădirea bisericii și averea ei, rămânând ca cei netrecuți să fie despăgubiți în proporție cu numărul lor.

7. Statul să salarizeze numai pe acei parohi care au sub păstorirea lor cel puțin 300 credincioși, ear la protopopi pe acela numai care păstorește cel puțin 20 parohii.

8. Statificarea urgentă a averilor mobile și imobile ale fondului religionar și de studiu ca să se ajute din ele și alte confesiuni, nu numai cea latină.

9. Statul român își păstrează deplină putere asupra ordinelor călugărești latine de a le desființa și a le seculariza toate bunurile sau a le întrebuința conform nevoilor sale pentru binele obștesc. Șefii ordinelor să aibă sediul lor la noi în țară, să fie cetățeni români ca și călugării care compun și ordinele.

10. Desființarea episcopiilor latine din Oradea-mare și Satu-mare.

11. Statul să nu mai admită înființarea nici unei episcopii de confesiune minoritară, care vrea să fie susținută din bugetul statului.

12. Subvenționarea tuturor instituțiunilor minoritare, statul să o facă conform tratatului dela Trianon art. 9 în proporția numărului sufletelor și a averilor materiale de care dispune respectiva minoritate.

Iau parte la discuție: *dl Tudor Popescu* secretarul «Soc. Ortodoxe», care propune solidarizarea întregii preoțimi într'o acțiune organizată pentru realizarea dezideratelor ei. Combate, cu multă vervă, concordatul.

In chestia concordatului *P. S. Roman* spune să nu ne temem prea mult de concordat. El nu va putea rămânea.

Dr. A. Lazăr — susține continuarea luptei chiar dacă va fi ratificat concordatul. Mai vorbesc *Păr. Lucuța, Crețu* și *D-na Cantacuzino.*

* * *

În şedinţa de după amiază — *Păr. Rafiroiu* a citit lucrarea *Păr. Protopop Cioran,* care n'a putut lua parte la congres, complectându-o cu păreri personale. *Păr. Evuţian* citeşte de asemenea lucrarea sa.

La discuţie *Păr. Dr. Gr. Cristescu* — a făcut o expunere asupra apostolatului preotului, care singur poate trezi, rodi şi entuziasma apostolatul mirenesc.

Păr. protopop Dăncilă arată mijloacele practice prin care apostolatul laic poate căpăta realitate, *Păr. Al. Muntean* dela Tileagd încheie discuţia, cu lămurirea sensului cuvântului «apostolat».

Cele 2 locuri libere în comitetul central se întregesc prin alegerea *Păr. Dr Gr. Cristescu* şi *Păr. Protopop Givulescu.*

Congresul ia sfârşit — delegând comitetul cu orânduirea diferitelor chestiuni de ordin intern, gospodăresc.

* * *

Din rezumatul atât de succinct al desbaterilor congresului, se poate uşor desprinde totuşi fondul serios, demn şi luminos cu care au fost tratate problemele puse şi unitatea de concepţii în care s'au întâlnit ierarhii noştri cu preoţimea.

«Analele» vor împlini lipsurile cu care se prezintă această concentrată dare de seamă — întrucât acolo se vor da «in extenso» toate vorbirile, lucru pe care noi în cadrul limitat al unei reviste, nu l-am putut face

*

Papa şi ungurii. Primatul Ungariei, Cernoch, şi-a serbat de curând la Budapesta jubileul de 50 de ani ai preoţiei, în fiinţa de faţă a guvernorului Horthy, a prelaţilor, a monseniorului Schioppa şi a «patrioţilor» din Ungaria şi jur.

A predicat la serbare episcopul Proohászka, dorind jubilantului ca viitorul să-i dăruiască *«în locul Ungariei sfâşiate o Ungarie întreagă»...*

După predica iredentistă a episcopului, a luat cuvântul Mgr. Cernoch şi face următoarea mărturisire despre o declaraţie a Papei: *«Crucea sfintei coroane maghiare s'a strâmbat, dar nu s'a rupt: fie aceasta izvor de încredere pentru voi, şi soarta voastră se va schimba».*

Nunţiul papal Schioppa se simţea, la auzul acestei profeţii, foarte mulţumit, iar publicul entuziasmat a intonat imnul papal şi apoi imnul maghiar.

Iată, dovedit din nou cum Papa şi reprezentanţii săi *sprijinesc la orice ocazie agitaţiile maghiare împotriva statelor vecine liberate.*

Suntem siguri, că iezuiţii mititei dela *«Unirea»* blăjană nu vor avea nici acum cuvânt de reprobare împotriva colegilor iubiţi romano-catolici dela Budapesta. („Tel. Rom".).

*

Congresul catolic dela Arad. S'a ţinut în zilele de 25 şi 26 Octomvrie c. Au participat catolicii de marcă şi inevitabilii noştri fraţi blăjeni. N'a lipsit nici delegatul guvernului, care la congresul nostru dela Oradea-mare n'a ţinut de cuviinţă să-şi trimită reprezentant. Problemele dezbătute au fost din domeniul religios şi social. Problemelor de organizare internă li s'au dat o deosebită importanţă.

Congresul a votat şi o moţiune, în care îşi «exprimă întregul devotament faţă de sf. Scaun (care în chestia Basarabiei sprijineşte pe bolşevici împotriva României. *Nota redacţiei*) şi nădăjduieşte că încheierea concordatului va asigura catolicilor din România mare o desvoltare folositoare pentru Biserică şi Stat (o, da, mai ales pentru stat... vezi gestul iezuitic al episcopului Májláth, care ispiteşte pe funcţionari cu mită... *Nota redacţiei*). 2. Catolicii din Transilvania vor apăra şi în viitor organizarea statusului (care-i o instituţie ilegală menită să permanentizeze robia economică a bisericii dominante. *Nota redacţiei*). 3. Congresul catolic cere cu insistenţă ca şcolile catolice să se poată desvolta în linişte şi protestează împotriva încercării de a nimici aceste şcoli, la cari Biserica ţine aşa de mult (ca la cele mai bine mascate pepiniere ale iredentismului unguresc. *Nota redacţiei*)».

După această moţiune, episcopul Májláth s'a adresat reprezentantului cârmuirii, rugându-l «să aducă la cunoştinţa celor în drept, că credincioşii catolici sunt cetăţeni devotaţi ai statului, dar pe de altă parte ei doresc să li se garanteze o viaţă paşnică (recte: privilegiată. *Nota redacţiei*) în graniţele ţării».

Congresul s'a încheiat cu o procesiune euharistică pe străzile Aradului iluminate «à giorno». N'a lipsit nici concursul autorităţilor. Celorce au făcut o solemnă şi sinceră mărturisire de credinţă — să le fie de bine.

Ne îngăduim totuşi o singură întrebare: care articol din constituţia ţării prevede, că primăria, prefectura poliţiei şi a judeţului Arad sunt instituţii papistaşe, deci obligate să se «iluneze» la o procesiune catolică? *Neculce.*

---

*Nr. 1 din 1925 al «Revistei Teologice» se va trimite **cu rambursă tuturor restanțierilor** cu abonamentul. Este în interesul onoraților noștri abonați să ne trimită în grabă restanțele cu cari ne datoresc, ca să-i ferim de cheltueli. Onorații noștrii **incasatori pe protopopiate** sunt rugați să ne trimită de urgență sumele incassate, împreună cu listele preoților, ca să nu facem nedreptate nimănui cerându-le plata de 2 ori.*

NOTE ŞI INFORMAŢII.

Escelentul ziar politic și cultural din capitală, «Cuvântul» — pe care P. S. Nicolescu dela Lugoj îl crede un organ filocatolic, deci filo unit — aduce în unul din numerii săi din urmă sensaționale știri cu privire la rolul papei în enigmatica atitudine pe care a avut-o și o are încă Italia în chestia Basarabiei.

«Guvernul nostru, raportează preza din capitală, este informat, că atitudimea primministrului italian Mussolini — care n'a ratificat nici până astăzi convenția relativa la Basarabia, — se datorește intervenției și înrâuririi ascunse a Vaticanului.

In schimbul avantajelor ce s'ar acorda romano-catolicilor din Rusia, Vaticanul se însărcinează a face ca guvernul Mussolini să întârzie cât mai mult ratificarea convenției asupra Basarabiei.

După înțelegerea aceasta, dintre delegații bolșevici și agenții spirituali ai Papei, a urmat un congres catolic la Hanovra. Acolo s'a hotărît să se dea de către lumea catolică un larg spijin în chestii externe și interne guvernului sovietic, în cazul când acesta va da dovezi reale de schimbarea regimului față de catolicii din Rusia.

O primă consecință a hotărîrii congresului dela Hanovra a fost, că guvernul sovietic a încunoștințat pe Cardinalul Gasparri prin Iureniev, că nu se opune reintoarcerii în Rusia a arhiepiscopului Cepleak, în calitate de șef oficial al bisericii catolice din Uniunea Republicelor Sovietelor Socialiste. După instalare arhiepiscopul Cepleak împreună cu guvernul sovietic urmează să stabilească punctele unui nou regim al catolicilor din Rusia.

Arhiepiscopul Cepleak și Gasparri au primit această propunere și au început imediat demersuri pe lângă primul ministru Mussolini pentru a-l influența în chestia Basarabiei, potrivit ridicolelor pretenții ale bolșevicilor.

Autoritatea bisericească a catolicilor, ca să apere interesele papale în Rusia, sprijinește acum fățiș Sovietele pe chestiunea Basarabiei, împotriva României.

Guvernul Mussolini duce politica antiromânească cunoscută sub aceleași inspirații bizare, care vin de pe urma înțelegerii bolșevismului ateist și ostil creștinătății, — cu papalitatea.

Se așteaptă și alte interesante știri în legătură cu suspecta înțelegere.»

Fără să ne putem ascunde amărăciunea și disprețul — mărturisim că aceste destăinuiri de o esceptională gravitate morală, pentru biserica internațională, nu ne surprind de loc. Fondul lor l-am desprins — deși mai vag — încă din gesturile cochete pe cari delegatul Papei și al Rusiei bolșeviste și le-au făcut reciproc la conferența dela Geneva.

Sforăriile Vaticanului în chestia Basarabiei sânt menite să consacre încă odată minciuna care stă la temeliile moralei iezuite.

Ateul Troțki la braț cu Sfântul Părinte, mergând să cucerească Basarabia! «Ce vedere minunată!» Nu-i așa, Preasfinție Nicolescu?

*

Gazetele aduc știrea, confirmată și de ministerul cultelor, că Mitropolia Ungro-Vlahiei va fi ridicată la rangul de patriarhat. Rațiunea acestui act de o deosebită importanță bisericească și politică e indicată prin superioritatea numerică și morală a Bisericii ortodoxe române față de celelalte biserici ortodoxe, rolul însemnat pe care Biserica noastră l-a avut în trecut ca apărătoare și sprijinitoare a patriarhiilor răsăritene, prestigiul politic al statului român și necesitatea ca Biserica ortodoxă română să se prezinte la sinodul ecumenic dela Ierusalim și sub raport de organizație jurisdicțională pe picior de egalitate cu celelalte biserici ortodoxe.

*

La București apare un nou ziar independent: «*Cuvântul*». Scris de cei mai distinși gazetari și literați (C. Gongopol, N. Crainic, C. Petrescu, G. Ivanov, P. Șeicaru ș. a.) el și-a creiat în scurt timp un loc de frunte în presa românească. Dă publicului o temeinică și înțeleaptă orientare politică și se ocupă de toate problemele vieții culturale și bisericești.

Preoțimea noastră va găsi în el un bun îndreptar.

*

Noul protopop al Braşovului I. Dr. *Iosif Blaga* a fost instalat în ziua de sf. Nicolae de cătră însuşi I. P. S. nostru Mitropolit. Solemnitatea a luat, după cum se şi aştepta, proporţiile unei adevărate sărbători bisericeşti şi naţionale. Cu acest prilej I. P. S. Sa a rămas în Braşov patru zile, vizitând toate bisericile ortodoxe din oraş (incluziv cea grecească) şi fiind obiectul celor mai sincere şi mai entuziaste manifestaţii. Braşovenii şi-au dovedit încă odată neclintita lor alipire faţă de biserica strămoşilor lor. Momentul a consacrat, în această privinţă, o îndelungată şi aşa de frumoasă tradiţie; dar el are darul de a deschide şi perspective pentru viitor... Părintele iconom Popescu-Moşoaia aude?

*

«Unirea» dela Blaj e îngrijată rău de soartea «Astrei» care ar fi apucat pe «povârnişul politic şi confesional». Politic, pentrucă şi-a ales de prezident pe dl Goldiş — ortodox sadea — câtă vreme după rânduiala «tradiţionalei rotaţii» trebuia să se aleagă un unit (de-o pildă I. P. S. Mitropolit Vasile Suciu, falsul autor al biografiei lui Gh. Lazăr); confesional, pentrucă i-a făcut vânt dlui I. Georgescu — istoricul mondial al Blajului — din jeţurile confortabile ale secretariatului. Şi în sfârşit, pentrucă ultima adunare generală dela Arad a ales în comitetul central al «Astrei» doi ortodocşi şi numai un unit, câtă vreme paritatea confesională absolută cerea ca cele trei locuri vacante să se împartă egal, deci 1 şi jumătate ortodox şi 1 şi jumătate unit.

Câtă politică face dl Goldiş la prezidenţia «Astrei», s'o spună colegii d sale din partidul naţional. Dece dl I. Georgescu a fost scos dela secretariatul aceleiaşi instituţii o ştie toată lumea şi mai ales I. P. S. Mitropolit V. Suciu. Cât despre felul în care s'au împărţit locurile vacante din comitetul central al «Asociaţiei» — membri uniţi ai acestuia n'aveau decât să facă propunerea salutară şi echitabilă, să se aleagă unul şi jumătate membru ortodox şi unul şi jumătate unit. Ar fi dat prilej cronicarului acestor alegeri să însemne în procesul verbal un moment de *mare ilaritate.*

*

Ziarul catolic «Albina» dela Bucureşti, pe care publicul se obicinuise să-l numiască Viespe, şi-a încetat apariţia; de bună seamă, dupăce redactorii şi editorii săi s'au convins de inutilitatea lui.

In legătură cu acest eveniment dl Dr. A. Gabor face în «Sentinela catolică» nişte mărturisuri adorabile. Intrebat de mai multe persoane, «ce este cu ziarul «Albina» din Bucureşti, d-sa mărturiseşte că «n'a fost în stare să le răspundă». Mai departe: «Au fost şi mai sunt încă şi astăzi, *chiar între catolici* (subli-

nierea redacţiei), cari ar dori ca ea (adică «Albina») să dispară de pe arenă». Dac'am spune noi acest lucru «jalnic», s'ar supăra dl Dr. A. Rusu. Dar aşa...

*

Cu prilejul recentei alegeri dela Dej s'au petrecut lucruri cari pun într'o tristă lumină mentalitatea electorală a unui deputat care pretinde că luptă pentru întronarea unui regim de ordine şi democraţie în România Mare. Deputatul de care este vorba răspunde la numele de Gr. Filipescu şi face parte din comitetul de-o sută al partidului naţional. Se zice că alegerea dela Dej s'a săvârşit după tipicul consacrat... Deci cu violentarea urnelor, cu dosirea unor dosare şi cu inevitabilele intervenţii ale ciomagului electoral. Nu ştim întrucât păr. protopop Herman este de vină în aceste regretabile uzanţe foarte puţin civilizate. E de competinţa justiţiei să stabilească adevărul; noi nu ne erijăm în judecători ai cazului. Ştim însă că deputatul Gr. Filipescu a pălmuit pe protopopul Herman, preşedintele biroului electoral, desminţind în felul acesta programul partidului din care face parte şi decapitându-se, personal, moraliceşte.

Justiţia e chemată să judece şi acest act de abonina-bilă violenţă. Căci dl Grig. Filipescu n'a pălmuit numai pe cetăţeanul ci şi pe preotul Herman.

Intrebăm pe preoţii din partidul naţional dacă se solidarisează cu d. Grig. Filipescu — împotriva colegului lor întru preoţie? Căci dacă azi jertfa violenţei necreştineşti este păr. Herman, mâine, le poate veni rândul şi altora.

Incă odată: ce-i cu programul de ordine şi legalitate al partidului naţional şi care e situaţia morală a colegilor părintelui bătut?

*

«Les Nouvelles Religieuses» aduce ştirea că, cu prilejul sărbătorilor de Crăciun şi anul nou, preoţii ruşi ortodocşi din Varna au invitat la dânşii şi pe preoţii catolici assumpţionişti. In convorbirile ce le-au avut între olaltă ortodocşii s'au arătat foarte binevoitori faţă de catolicism, şi-au esprimat chiar mirarea că unirea bisericească nu se realizează. «Avem doar aceleaşi credinţe. *Filioque?* Dar abia unuia la mie dintre credincioşi îi pasă de dânsul» etc. etc.

Monitoarele catolicilor noştri s'au grăbit, fireşte, să reproducă această ştire, identificându-se cu comentariile revistei catolice dela Paris. In concilianţa cavalerească a preoţilor ruşi — ele văd o dorinţă de convertire a acestora la catolicism.

De fapt mărturisirile lor — nefiind lipsite de elementul unei fine diplomaţii pe care le-o impunea situaţia (asumpţioniştii erau doar oaspeţii lor) au cu totul alt tâlc.

Căci dacă credincioşii nu-şi bat capul cu *filioque* — asta-i o dovadă că dogmaticeşte stau pe punctul de vedere ortodox. Ei habar n'au de dogmele făurite de papa pentru a creia deosebiri de credinţe şi pentru a sparge turma lui Hristos. Dar la aceste dogme deosebitoare au renunţat în practică, de mult până şi catolicii; dovadă că la aşa de desele ispitiri ale ortodocşilor de a trece la biserica Romei, papa numai insistă decât asupra *primatului*. Şi el ştie dece-o face. Incheierea e clară. Dar când vreai să suceşti lucrurile prin interpretări piezişe le suceşti şi pace...

*

Dl Dr. I. Mafteiu a publicat în numărul 84—85 al «Telegrafului Român» un frumos articol, subliniând datoria generaţiei de astăzi de a ridica un grandios monument marelui arhiereu şi cârmuitor de neam, care a fost mitropolitul Andreiu Şaguna şi ducând astfel la realizare fericitul gând al congreselor noastre naţionale bisericeşti din 1876, 1878 şi 1886.

Credem că ideea este destul de frumoasă pentru a nu fi scăpată din vedere de către autorităţile noastre bisericeşti, cari în primul rând sunt chemate să ia iniţiativa cât mai grabnică a realizării ei.

*

Marţi seara, la 2 Decemvrie 1924, a sosit în Sibiu pastorul svedian Herman Neander, secretarul arhiepiscopului luteran Dr. Nathan Söderblom din Upsala.

De trei luni de zile a plecat de-acasă şi a cutreerat ţările ortodoxe şi centrele bisericeşti. Dela Bucureşti s'a oprit la Sibiu, fiind oaspetele I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Mercuri a dorit să ia contact şi cu preoţimea noastră dela cursul pastoral, unde a ţinut o conferenţă de o superioară inspiraţie creştină, din care s'a revărsat admiraţie înţelegătoare pentru sfânta noastră biserică. A arătat stadiul avansat al apropierii dintre creştini şi confesiuni şi nevoia contactului viu şi sincer dintre slujitorii lui Hristos. Pretutindenea a întâlnit printre reprezentanţii bisericii ortodoxe un spirit nou şi o largă înţelegere pentru problemele credinţii şi ale idealului creştin. A exprimat dorinţa de a se porni şi în sinul sfintei noastre biserici o acţiune viguroasă în scopul realizării planurilor urmărite de: Alianţa creştină pentru pacificarea lumii prin biserică. Face un apel călduros către I. P. S. Sa să participe cu clerici şi mireni din mitropolie la congresul viitor din Stockholm.

Pastorul a vorbit în limba germană. Sfârşind conferenţa i-a răspuns şi mulţumit în englezeşte asesorul Tr. Scorobeţ, zicând că noi suntem convinşi că ceice se străduesc pentru

unirea creştinilor sunt pe calea Emausului şi Domnul e împreună cu ei. Să fim credincioşi lui Hristos. Căutând a ne înălţa spre El, vom cunoaşte că suntem fraţi unii cu alţii.

*

Primim la redacţie «Cronica Romanului», noua revistă a clerului din eparhia P. S. episcop Lucian Triteanu. In articole scrise cu avânt se abordează şi se lămuresc probleme cari stau la suprafaţă vieţii noastre bisericeşti. In fruntea celorce se ostenesc să umple cu poveţe şi orientări paginile tipărite cu îngrijire ale revistei, stă însuşi P. S. Lucian.

Romanul are o frumoasă tradiţie culturală. Noi dorim din inimă, ca noul organ de luminare a clerului eparhial romăşcan să contribue în cât mai mare măsură la păstrarea şi sporirea acestei tradiţii. Şi-avem motive să credem c'o va face.

*

Noul episcop al Cetăţii-Albe este P. S. Iustinian Teculescu. Ii dorim putere multă şi entuziasm pentru munca ce-l aşteaptă în scumpa noastră Basarabie.

*

După ploaia de prostii şi necuviinţe, prin cari Prea cuviosul stareţ al mănăstirii Sinaia a ţinut să-şi arete «nemărginita dragoste» faţă de biserica ardeleană şi ierarhii ei iată-l la rând pe părintele iconom Popescu-Moşoaia!

Ne deprinsesem a-l cunoaşte in ipostasul de răsvrătit. Şi răsvrătiţi sinceri, de cele mai multeori sânt simpatici. Dar când aceştia-şi lămuresc teoriile cu pilda «stomahurilor încuiate», cu a «picioarelor nespălate» şi cu a altor lucruri «binemirositoare» — nu nemai sânt simpatici.

In numărul din urmă al «Crucii» — Leiborganul său — sfinţia sa se osteneşte să arete, cu argumente împrumutate dela patronul său, părintele stareţ Dionisie, că «Statutul zis Şagunian» ar fi un «dezastru» pentru biserica ortodoxă română. Temeiul acestei afirmaţii pe care trecutul Ardealului o desminte în chipul cel mai categoric, dupăcum o desminte întreaga opinie publică actuală este... — ascultaţi numai — alegerea de protopop din Braşov, alegere garnisită cu niţel scandal, şi ultimele alegeri sinodale din eparhia Aradului.

Dar statutul «zis Şagunian» nu prevede necesitatea scandalurilor electorale, părinte Moşoaia! El caută să le evite chiar. Atunci de ce le pui în cârca lui? Generalizarea unor cazuri izolate pentru a ajunge la principii este o metodă foarte riscată; în cazul nostru e de-adreptul «cusută cu aţă albă».

Şi apoi, ierte-ni-se vorba, părinte Moşoaia: Cerut-ai vr'odată desfiinţarea Constituţiei pe motivul că la ultimele alegeri

parlamentare s'a făcut şi niţel scandal, cu urne violentate — când n'au dispărut cu totul — şi cu ciomogeală «pă felătat»? Noi nu ne-aducem aminte s'o fi făcut. Atunci?

Cu privire la necuviinţele pe cari ai crezut că ţi le poţi îngădui — vezi «nota» dedicată părintelui stareţ Dionisie, în numărul din urmă al revistei noastre.

Către cetitori.

Cu numărul viitor, «Revista Teologică» intră în al cincisprezecelea an al existenţei sale.

Intemeiată de râvna şi entuziasmul apostolic al tânărului profesor de teologie Dr. Nicolae Bălan — actualul mitropolit al Ardealului — ea a căutat să fie în toată vremea un organ de luminare a clerului nostru, o tribună de apărare a intereselor sfintei noastre biserici şi în domeniul vieţii culturale-religioase un povăţuitor înţelept şi strădalnic pentru oricine i-a ispitit paginile.

Opera culturală, pe care a săvârşit-o «Revista Teologică», a fost subliniată de presa românească în mai multe rânduri. Preoţimea noastră îndeosebi dar şi cetitorii noştri mireni sunt în măsură s'o verifice.

Cât despre noi, ceice ne ostenim să ducem mai departe apostolatul «Revistei Teologice», vom căutà în toată vremea să ne mărim entuziasmul şi să sporim visteria moştenită dela înaintaşii noştri.

Pe viitor vom sporì rubricele Revistei ca să poată ţineà pe cetitorii săi la curent cu toate problemele, care frământă viaţa bisericească şi culturală dela noi şi din străinătate.

Revista va aveà de-aci nainte după putinţă şi câte-un supliment artistic, va da în fiecare număr schiţe de predici pentru a ajutà opera de propoveduire a Cuvântului şi va căutà să ofere cetitorilor săi — gratuit sau cu preţ cât se poate de mic — broşuri de cuprins educativ.

Fiind în directă legătură cu marile case de editură din străinătate, «Revista Teologică» e în stare să procure cetitorilor săi orice carte sau revistă din domeniul vieţii religioase.

Pentru realizarea acestor gânduri însă avem nevoie de înţelegerea şi sprijinul preoţimii noastre în primul rând şi al cetitorilor noştri peste tot. Şi sântem convinşi că el, fiind vorba de o operă prin escelenţă culturală, nu ne va fi refuzat.

Răzimându-şi existenţa exclusiv pe abonamente, am rămas statornic cea mai ieftină Revistă bisericească până acum, mulţumită cetitorilor platnici. Pentru a puteà face faţă cheltuelilor din trecut însă, ne vedem siliţi a ne incassà restanţele de abonament, trimiţând cu ***ramburs*** *Nr. 1 din 1925, tuturor restanţierilor.*

Iar pentru viitor, scumpetea ne împinge să urcăm abonamentul anual la Lei 140—, începând cu 1 Ianuarie 1925. Anunţăm aceasta din vreme, pentru a orientà pe cetitori, şi pentru a ne puteà orientà şi noi cu tirajul, în care urmează să-şi continue apariţia.

Redacţia şi administraţia:
„Revistei Teologice", Sibiiu.

Au apărut următoarele piese religioase pentru fanfară şi cor (unison):

1. **Rugăciune** (Mântuieşte-ne pe noi), potrivită la toate procesiunile religioase.

2. **In Iordan,** la sfinţirea apei la Botezul Domnului.

Ambele compoziţii sânt în genul *muzicii bisericeşti româneşti* şi s'au publicat cu scopul de a înlocuì compoziţiile în genul coralurilor catolice ce se cântă în multe locuri şi mai ales de către muzicile militare, când acestea iau parte activă la procesiunea şi serviciul sfinţirii apei la Botezul Domnului.

Ambele compoziţii se dau numai împreună, cu preţul de 40 Lei (câte o partitură şi câte un exemplar pentru fiecare instrument). Se pot comandà la autor: *Timotei Popovici,* profesor de muzică la şcoala normală Andrei Şaguna şi dir. corului mitropoliei Sibiu, strada Regina Maria Nr. 7.

AVIZ!

In urma repeţitelor cereri, ce ni s'au făcut din multe părţi, am întrodus, cu noul an 1925, pagini pentru anunţuri la *«Revista Teologică»*, şi ne luăm voie să vă aducem aceasta la cunoştinţă, rugându-Vă să ne onoraţi cu anunţurile Dvoastră.

«Revista Teologică», ca organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare odată pe lună, în al XV-lea an al existenţei sale şi se trimite tuturor preoţilor din Mitropolia Ardealului, precum şi foarte multora din vechiul Regat, Basarabia şi Bucovina, având astfel răspândire peste întreaga ţară.

Publicarea anunţurilor în Revista noastră are avantajul că lună de lună le ţine la suprafaţă, anul întreg, nu ca la ziare 4—5 zile, sau 2—3 săptămâni în foile săptămânale. Iară de altă parte preotul, conducătorul firesc al satelor noastre, va şti recomandà poporenilor săi instituţiile şi firmele solide, spre care este îndrumat de Revista lui bisericească.

Intre astfel de condiţii se prezintă oferta pe care v'o facem.

Anunţul pe pagina întreagă, $^{11}/_{17}$ cm.,	costă Lei	500·—
„ „ „ $^{1}/_{2}$	„ „	280·—
„ „ „ $^{1}/_{4}$	„ „	150·—

La 3 publicaţii se dă rabat 10%,
„ 4—6 publicaţii 15%,
„ 7—12 publicaţii . . . 20%.

La anunţuri mai mici, şirul petit, în lungime de $5^{1}/_{2}$ cm., se plăteşte cu *Lei 5·—*.

Rugându-Vă de sprijin şi mulţumindu-Vă pentru încredere semnăm

Cu deplină stimă:

Redacţia şi Admin. „Revista Teologică“,

Sibiiu, strada Mitropoliei Nr. 30.

„Biblioteca bunului păstor".

Nr. 1. «*Taina pocăinţii*». Studiu pastoral de I. Hanzu. Preţul 1 Leu.

Nr. 2. «*Clerul şi chestiunea alcoolismului*». Traducere de V. Oana. Preţul Lei 4·—.

Nr. 3. «*La centenarul seminarului Andreian*». Disertaţie de Dr. A. Crăciunescu. Preţul 1 Leu.

Nr. 4. «*Chemarea preoţimii noastre*». Consideraţii de actualitate, de mai mulţi. Preţul Lei 5·—.

Nr. 5. «*Şase predici pentru Duminecile postului mare*» şi «*Un cuvânt pentru ziua Invierii Domnului*», de mai mulţi. Preţul 2 Lei.

Nr. 6. «*Indrăzniţi, eu am biruit lumea!*» Predici pentru timp de războiu, prelucrate după I. Kessler, de Dr. N. Bălan şi I. Moşoiu. Preţul 2 Lei.

Nr. 7—8. «*26 Predici la credinţa creştină sau Tâlcuirea Crezului*». Traducere de episcopul Nicodem al Huşilor. Preţul Lei 10·—.

Nr. 9. «*Petru Maior şi Unirea*» de părintele Terenţie Preţul 2 Lei.

Nr. 10. «*Schisma românească*» sau «*Unirea cu Roma*». Preţul Lei 2·50.

Nr. 11. «*Studiul pastoralei în biserica românească*», de Arhim. I. Scriban. (Extras din «Revişta Teologică».) Preţul 20 Lei.

Nr. 12. «*Ortodoxia şi creştinismul apusean*». Prelucrare din ruseşte de P. S. Sa Nicodem, episcop al eparhiei Huşilor. Preţul Lei 8·—.

---

*„**Biblioteca bunului păstor**" se tipăreşte acum sub îngrijirea Asociaţiei clerului «Andreiu Şaguna» şi va apărea şi pe mai departe ca anex la «Revista Teologică». Broşurile de sub Nrii 1—10 s'au împărţit **gratuit** abonaţilor revistei, cari şi-au achitat abonamentul la timp. Numerii neepuizaţi: 2, 4, 7—8, 10, 11 şi 12 se pot comandà la administraţia «Revistei Teologice», şi la casierul central al Asociaţiei clerului, trimiţându-se pe lângă preţul arătat mai sus şi porto-postal.*